

ozir, za nobeno ceno nočejo se učiti družega deželskega jezika, in tako se prezira najprostejša zahteva službovanja, da naj namreč uradnik zna govoriti. (Zelo resnično! na desni).

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Železnikov 6. dec. — V „Ljublj. Listu“ št. 276. od 2. decembra t. l. se je poročalo, da je deputacija treh kovačev izročila prošnjo pri gospodih fužinarjih, v kateri se je prosilo: 1) Naj se odpravi ponočno delo sploh, 2) naj se omeji prostost ter vpelje red pri kovanju. Popravlja se, da je to deputacijo vodil glavni pouzročitelj tega gibanja med kovači gosp. M. Klun kot predsednik slovenskega bralnega društva. Iz tega se vidi, da to obrtno gibanje ne izvira od kovačev, marveč od železniškega bralnega društva, ker to prošnjo je podpisalo le 15 kovačev in 20 kovačic, je v resnici je pa v Železnikih nad 250 kovačev. Sicer pa so si gospodje fužinarji uže večkrat prizadevali pri kovačih, da bi se ponočno delo, kakor tudi navadni „plavi“ ponedeljki in brezštevilni takozvani soprazniki (po 1—3 v vsakem tednu) odpravili, kar je pa preprečilo nasprotovanje kovačev.

Opomnimo pa, da se kovači ne plačujejo od dneva, ampak po teži skovanih žebeljev, in da jim je na volji, ponoči ali podnevi delati, kakor jim bolje kaže.

Duhovni gospod predsednik bralnega društva naj se briga le za cerkvene reči in pa zadeve bralnega društva, ne pa za obrtne razmere, ker to ne spada v njegovo področje, temveč v ono delavcev samih in njih gospodov.

Kako malo resna volja prosilcev je, da bi se odpravilo ponočno in vpeljalo vsakdanje delo, kaže to, da so isti v pretečenem tednu le tri dni delali in da so po neobhodnem „plavem“ ponedeljku še le v torek delo začeli in uže po polurnem delovanju delo popustili, si kupili špirita, sladkorja in dišav ter si napravili škaf „žganja“, katero so s „korcem“ pili in pijani omahovaje zapustili svoje „vigence“.

Odličnemu govorniku bralnega društva Tomažu Dolencu, po domače Čečku, ni bilo pretežavno ponoči vstati in delavcem špirita itd. dati ter jih v njihovem pohajkovanju podpirati.

Fužinarji

„Znan triumvirat“.

Iz Ljubljane. — „Südsteirische Post“, proti kateri smo bili prisiljeni v zadnji številki naši izreči naše našprotna načela gledé lastnosti in dolžnosti neodvisnega narodnega poslanca, oglasila je zoper omenjen svoj doposlanji članek drug lasten članek, ki je enako nasproten onemu dopisu, kakor naša izjava. V zadoštenje nam je, da to soglasje v tako imenitnih načelnih vprašanjih med listi nahajamo, ki ne gledé na osebe, zvesto služijo naši narodni stvari. — Radovedni smo, jeli bodo ona naša glasila, ki so oni skrivnostni dopis, pravo apotezo na poslance — službolovce, za-se fruktificirali, to storili tudi po vsem z nasprotno izjavo omenjenega lista.

— Zanimiva je bila seja deželnega zbora kranjskega 5. dne t. m. Poslanec kanonik Klun utemeljeval je svoj predlog, da naj se §. 9. in 13. deželnega volilnega reda našega spravita v soglasje z volilnim redom za državno-zborske volitve. Kot povod svojemu predlogu navajal je izrečeno mu željo ministerstva in pa različnosti tolmačenja postave. Pri tej priliki posnemal je nekatere pritožbe iz naših zadnjih volitev, na katere je takoj odgovarjal gospod deželni predsednik, stvarno

omenjajoč, da je predlog g. Klunov pretesen. V soglasji s to vladino izjavo je nekako kot odgovor na g. Klunov predlog v tej seji izročen predlog gosp. Šukljejev, ki meri na to, da naj se pregleda in popravi ves naš deželni volilni red v prihodnjem letu, in pa izjava gosp. poslanca Hrena, izrečena tudi v imenu njegovih somišljencev, da se tem, ako glasuje za izročitev Klunovega predloga upravnemu odseku, ne prejudicira daljnemu vedenju, posebno gledé predloga Šukljejev.

Najbolj zanimiva pa je bila izjava barona Apfaltrerna v imenu njegovih, nekda ponosno se „liberalne“ imenujočih somišljencev.

Imenovani vodja „nemško-liberalne“ stranke na Kranjskem, ki je še le pri zadnji adresni debati v gosposki zbornici glasoval za Schmerlingovo centralistično adresno, protivil se je predlogu, po katerem naj bi prišel naš deželni volilni red v soglasje z volilnim redom za državni zbor z besedami, da bo njegova stranka nasprotovala predlogu gosp. Klunovemu, ker pomenja razširjenje volilne pravice.

Ta zanimiva izjava je krasen komentar liberalizma naših nemško-kranjskih „ustavovercev“ in prijateljev centralizacije, drugič pa pomenja, da je zgubljen vsak trenutek, zgubljena vsaka beseda, ki se govori v tej zadevi, ker navzočih bi moralo biti v tak sklep vsaj 30 poslancev in glasovati bi jih moralo za to vsaj 20.

— Klub narodnih poslancev sklenil je v svoji zadnji seji gledé volitve dolenskih mest, da se ne izreče za nobenega kandidata. Ta sklep sprejel se je z 13 glasovi zoper 9. Razmera glasov kaže žalostno razdvojenje narodnega kluba, katero se prikazuje uže tudi v družih naših razmerah, v časništvu in med narodom samim. V tem slučaju je izrekoma za volitev samo malo pomenljivo, vsako sklepanje klubovo, ako se ne vrši z odločno veliko večino. Pri tem glasovanju samem izrazuje se pa tudi le mnenje nasproti neodločilnemu sklepu.

Gledé volitve same smo prepričani, da se od zadnje te volitve v ničemur niso spremenile osebe prejšnjih kandidatov, izrekoma ne gledé neodvisnosti, ne gledé zanesljivosti.

Kar se pa tiče sestavljanja imenikov volilcev, pa čujemo, da se je tudi sedaj vkljub pritožbam vršilo različno, kar, ako je tako, v resnici obžalujemo, ker bi to dalo povod za neljube razprave v državnem zboru.

Želeli bi bili, da bi se bil v novi dolenski volitvi našel lek, zaceliti rane razdora med narodno stranko, ker pa se je to onemogočilo, zadovoljni moramo biti, da je borba postala vsaj večinoma mirnejša in dostojnejša.

Gledé kandidata stojimo mi po vsem na stališču izvrševalnega odbora pri tej prvi volitvi.

Volilci dolenski, pokažite tedaj dne 12. t. m. na volišči svojo zavednost v izvolitvi neodvisnega in zvestega moža veri, narodu in cesarju.

— † Prečastiti gospod Edvard Polak, dekan v Leskovcu pri Krškem, častni kanonik, vitez Franc Jožefovega reda, predsednik podružnice kmetijske družbe kranjske, umrl je minuli petek ob pol 5. uri popoldne po daljnem bolehanju v častitljivi starosti 80 let.

Za naš narod velezasluženega pokojnika občudovali smo še preteklo leto pri razstavi na Krškem — jako krepkega in neumorno delavnega. — Pogreb bil je v ponedeljek dne 7. t. m., katerega se je vdeležila velika množica ljudstva, mnogo duhovščine, med to g. državni poslanec, kanonik Klun, ki je imel mrtvaški govor pri slovesnem pogrebu.

Naš narod hranil bo zvestemu svojemu sinu in ne-umornljivemu delavcu za njegov blagor, vedno hvaležen spomin. Bog mu daj večni mir!

— Slovonska gledališčina predstava, katera se je zadnjo nedeljo vršila v gledališči v Ljubljani, bila je v vseh krogih našega občinstva sprejeta z veliko pohvalo. Dramatično društvo pa je s to predstavo pokazalo, da še zmiraj razpolaga s prav dobrimi močmi, in da je teh samo treba stalnega privezati v službi Talije.

— Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani. V zadnjem poročilu smo med drugim omenili, da imamo 29 razprodanih krajcarskih knjižic. Podpornike našega podjetja sploh, posebno pa gg. poverjenike bi utegnili morebiti zanimati natančnejši podatki o teh knjižicah. — Od teh knjižic je 24 kranjskih, 3 so primorske, 1 štajerska in 1 dunajska. Od 24 kranjskih jih je ravno polovica ljubljanskih, po 3 so vrhniške in zagorske, 2 krški, po 1 komendska, metliška, novomeška in radovljiska. Od 3 primorskih sta 2 tržaški in 1 reška (vas Reka pri Cirknem). Štajerska je iz Seegrabna pri Leobnu. — Doba, ki je pretekla od prve razposlane knjižice do danes, znaša 149 dni. Od posameznih razprodanih knjižic, ki so sicer preračunjene na leto dni, je bilo pa v prometu 6 po 1 dan, namreč knjižice s št. 143, 238, 244, 251, 332 in 333 od teh razun jedne radovljiske vse druge ljubljanske. 2 dni je bila v prometu vrhniška knjižica pod št. 334; po 7 dni krški pod št. 298 in 299; 16 dni zagorska pod št. 128; 20 dni tržaška pod št. 172; po 21 dni ljubljanski pod št. 279 in 306; po 23 dni ljubljanski pod št. 148 in 183; 30 dni ljubljanska pod št. 246; 45 dni ljubljanska pod št. 175; 46 dni tržaška pod števil. 90; 47 dni zagorska pod števil. 156; 49 dni zagorska pod št. 10; 53 dni seegrabenska pod št. 26; 62 dni komendska pod št. 4; 66 dni ljubljanska pod št. 158; po 101 dan dunajska pod št. 47 in vrhniška pod št. 67; 102 dni reška pod št. 110; 106 dni metliška pod št. 1; 127 dni novomeška pod št. 17 in 130 dni vrhniška pod št. 68. — Razposlanih je sedaj 447 knjižic, in sicer 370 krajcarskih in 77 desetkrajcarskih.

(Denar in oglasila pošiljati je g. dr. Josipu Starétu, blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

— Za predstoječo dolenjsko volitev došla nam je sledeča izjava gospoda grofa Margherija:

Častiti volilci!

12. decembra t. l. ima biti nova državno-zborska volitev za dolenjska mesta in trge. — Trdnega prepričanja sem, da se je uže pri volitvi 5. junija večina postavno oddanih glasov strinjala v moji osebi in da izid te nove volitve ne more nikakor naprej določiti konečno-veljavne razsodbe državnega zbora, ki ima jedin to vprašanje rešiti.

Vendar se obnem na gospode volilce, ki mi hočejo zaupati, s prošnjo, da blagovolijo 12. decembra vdeležiti se volitve.

Program moj je Vam znan: je ravno tisti, s katerim sem stopil poleti pred Vas.

Dan 12. decembra bode toraj odločil, je-li je volja volilcev dolenjskih mest in trgov, da so zastopani v državnem zboru po možu, kateri se bo imel za svoj mandat zahvaliti le njih lastni vrhovni volji, in kateri bode prost vsakake zavisnosti zagovarjal vsak čas le njihove koristi.

Svest si samostalnosti gg. volilcev prosim Vas torej vnovič, da mi blagovolite na dan volitve svoje zaupanje izreči.

Na Otočicah 6. decembra 1885.

Margheri.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Homatije na balkanskem polotoku delajo tudi našim diplomatičnim krogom mnogo preglavic. Pretekli petek dospel je tudi ministerski predsednik ogerski Tisza na Dunaj, da se razgovori z grofom Kalnoky-em o položaju naše vnanje politike, posebno o naših razmerah k srbsko-bolgarski vojski. Jeli ali v koliko bi bil Tisza vplival na sklepe in dejanja našega ministra za vnanje zadeve, se samo po sebi odtegne javnosti, akoravno je znano, da se ravno Madjari zeló in po svoje brigajo za razmere v sosednih podonavskih deželah. Gotovo pa je, da bo Tisza moral v ogerskem državnem zboru odgovoriti na interpelacijo v teh zadevah.

Kar se tiče stvari same, poroča se na pol uradno o tej zadevi: da je soglasje med tremi cesarji nekaljeno in da se z njimi strinja tudi Laška. Dalje da velevlasti nikakor ne bodo dopustile, da bi se boj ponovil. Zagotavlja se, da bode, ako treba, v ta namen tudi Ruska odločno vmes posegla. — Ta dan bil je na Dunaji navzoč ravno grof Khevenhüller, naš poslanec v Srbiji. — Ta je prej bil pri cesarju in cesarjeviču, pozneje so se pri grofu Kalnoky-u razgovarjali razun imenovanih dveh tudi nemški poslanec princ Reuss in pa Tisza. Celi dan, trdijo časniki, da se je brzojavilo na vse strani sveta. Iz tega se sklepa, da se je pri teh razgovorih odločevalo o važnih korakih gledé balkanskega vprašanja.

Tudi v notranjih zadevah izrekoma gledé ministerstva notranjih zadev imamo ta teden zabeležiti važne dogodbe. Upokojen je bil sekcijski načelnik Fiedler, eden merodajnih kolovodij Stremayer-Conradove dobe. Na njegovo mesto imenovan je dvorni svetovalec od štajarskega namestništva grof Enzenberg, rojen Tirolec, še le 44 let star, ki pomenja, kakor se v obče sodi z ministrom Gautschom vred novo sistemo v naši naučni upravi. — Kaj pridobimo Slovenci s tem imenovanjem, je sedaj se ve da neznano, to pa vemo, da pomenja vpokojenje sekcijskega načelnika Fiedlerja, enega nasprotnika našega menj.

V Srbsko-Bolgarski še zmeraj miruje orožje, ne da bi se bilo sklenilo zatrdno premirje. Razmere v Srbski postajajo bolj in bolj nevarne in zato pričakovati je v kratkem odločilnih sklepov najbolj vdeleženih sosednih držav. Kakor poročila z Dunaja trdijo, se bode daljno prelivanje krvi med Srbi in Bolgari zabranilo. Kralj srbski baje odnehava od nekdanje svoje hude bajaželjnosti.

Na Španskem je še zmiraj vse mirno, ne od Karlistov in ne od republikancev se ne čuje pomenljivega.

Žitna cena

v Ljubljani 5. decembra 1885.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banaške 7 gold. 8 kr. — turšice 5 gold. 40 kr. — soršice 6 gold, 23 kr. — rži 5 gold. 20 kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 20 kr. — ajde 4 gold. 23 kr. — ovs 2 gold. 92 kr. — Krompir 2 gold. 60 kr. 100 kilogramov.